

Драган Коларевић

СУОЧАВАЊЕ СА
ПРОШЛОШЋУ

бескрајна виртуелна пародија,
у III чина, са зачином

ДРАГАН КОЛАРЕВИЋ је рођен је у Љигу 2. 7. 1954. На Филолошком факултету у Београду дипломирао је југословенске књижевности и српскохрватски језик. Факултативно похађао књижевно-публицистички смер. Повремено је предавао у основним и средњим школама.

Књижевне радове објављивао је у “Студенту”, “Видицима”, “Књижевној речи”, “Књижевним новинама”, “Савременику”, “Књижевности”, “Пољима”, “Синтези”...

Стихови су му уврштени у антологије: *Бескрајни љави куџ*, *Дечанска звона*, *Похвала реду возње*, *Лица ђесника*. Заступљен је у *Анџолоџији београдске џриче*, као и у другим зборницима и антологијама.

У Дому омладине Београда био је уредник у Клубу младих писаца.

Деловао је у клокотризму.

Члан је Удружења књижевника Србије од 1988.

Објавио следеће књиге: *Ероји смеса*, поезија, едиција “Пегаз”, Књижевна омладина Србије, Београд, 1983; *Језик за зубима*, проза, “Видици”, Београд, 1987; *Велика вејрењача*, поезија, “Видици”, Београд 1992’ *И њо је рајџ*, проза, “Народна књига”, Београд 1993. (друго издање) , СКЦ, Београд 1996; *Ви сџе нас озбиљно схвајџили*, поезија, “Апостроф”, Београд 1994; *О лојовима и љубави, џоезија*, БИГЗ 1995. (друго издање) , “Народна књига”, Београд, 1997; *Велики људи*, проза, “Народна књига”, Београд, 1995; *Ево нама сунца*, поезија, “Дерета”, Београд 1999;

Хајдучка звезда, проза, “Дерета”, Београд, 1999; *Pure questa e guetta*, проза, “La Valisa”, Бари, 1998; *Шарфер*, роман, “Народна књига”, Београд, 2005.

За књигу песама *О лојовима и љубави* добио награду “Милан Ракић”, 1996. коју Удружење књижевника Србије додељује за најбољу књигу поезије објављену на српском језику у претходној години.

Добитник је “Златног беоцуга” Културно-просветне заједнице Београда, за трајни допринос култури Београда, 1995.

У Телевизији Београд више година је радио хонорарно а у сталном радном односу је од априла 1988. Био је новинар у редакцији вести Јутарњег и Београдског програма, а у рубрку за културу прелази 1989. У априлу 1991. постаје уредник и водитељ Јутарњег и повремено Београдског програма. У новембру 1991. један је од оснивача и водитељ специјалне емисије из културе Београдског програма. Од 1992. уредник је рубрике за културу и емисије из културе Београдског програма. Био је уредник и водитељ око 200 емисија Јутарњег и Београдског програма. Од првог септембра 1994. ради у Информативном програму као уредник и водитељ ТВ Дневника 3 и Дневника 2. Истовремено је заменик уредника рубрике за културу. Оснивач је специјалне емисије из културе “Арт пре”. У информативном програму био је уредник и водитељ више од 300 емисија. Од првог октобра 1997. до фебруара 1999. је у редакцији “Актуелности”. О броју репортажа и ТВ приказа књига нема прецизну евиденцију. Одговорни уредник Културно-забаног програма био је од 1. новембра 1999. до 5. октобра 2000. Од 5. октобра 2000. до данас је уредник емисије у редакцији Документарног програма Културно уметничког програма.

Крајем 1991. и почетком 1992. као резервиста ЈНА би је на источнославнском ратишту.

У фебруару 1999. постаје помоћник министра културе у Влади Републике Србије. После престанка бомбардовања и потпуног повлачења војске и полиције, као помоћник министра културе радио у Приштини крајем јуна и почетком јула. Од 1. септембра исте године радио је Приштина као члан Југословенског комитета за сарадњу са УНМИК-ом до постављења за одговорног уредника Културно-забавног програма ТВ Београд.

Драган КОЛАРЕВИЋ

СУОЧАВАЊЕ СА ПРОШЛОШЋУ

бескрајна виртуелна пародија,
у III чина, са зачином

ЛИЦА

БРЉАНА СМРДЉАНОВИЋ,
хистерични записничар Преког суда

ЧЕДОМОР КОКАИНОВИЋ,
сумњиви драмтург и политичар

ГАДАН МЛАТИЋ,
љубитељ коња, доктор чекићарских наука

ЕРА СМУКОВИЋ,
комуниста листа Партизанска Далмација,
прва змија новинства

ДЕДА

ДЕДА 2

 ПРВИ ЧИН

На сцени је мрак. Пали се рефлектор на мрачном небу, сноп светлости пада вертикално на сцену. У светлосном сунбу је ситарџија девојка, а могло би се рећи: жена у најбољим годинама. Она седи као на престољу. Престо се рошира.

СМРДЉАНОВИЋ: Свуда око мене је мрак. То је Србија, сва у мрачној прошлости. Ми се морамо суочити са овим мраком. Ми морамо осудити нашу мрачну прошлост, а затим кренути тамо где је светло, тамо где се светло рађа, кренути ка Западу, а не на Исток где светлост умире.

Ситаје роширација. Друџи сноп светлости сунути се одозго, као са неба, у таму садашњости, осветљава ситарца, научника.

ДЕДА: Шта је светлост? То питање сам себи поставио као дете, читав живот, сав научни рад сам посветио трагању за одговором на то темељно питање: шта је светлост?

Светло које је осветљавало Деду се ѓаси, он одлази у мрачну прошлост. Пали се светло које осветљава Смрдљановићку. Када она заврши рејлику ѓаси се светло које њу осветљава а ѓали се светло које осветљава Деду. То се наизменично понавља после сваке њихове рејлике.

СМРДЉАНОВИЋ: Светлост је на западу, светлост изгрева на западу...

ДЕДА: Ја сам у својим филозофским делима покушао да одговорим на то питање...

СМРДЉАНОВИЋ: Светлост је демократија, светлост су људска права, светлост су права мањина, маргиналних група...

ДЕДА: Светлост која нам долази са Сунца је материјалне природе. Она је у човеку. Њу, ту материју светлости, човек уноси у себе преко плодова биљака који расту и развијају се на светлости...

СМРДЉАНОВИЋ: Светлост је борба против злочина, говора мржње, свих видова национализма...

ДЕДА: Светлост се преноси електромагнетним таласима, а они су материја...

СМРДЉАНОВИЋ: Светлост то је стваралаштво. Ја сам драмска писаљка, Брљана Смрдљановић. Написала сам 463 драме, преведене су на 2804 језика, игране су у 1.563,00 земље, добила сам 8830 међународних награда.

ДЕДА: Ја сам написао једно литерарано, мемоарско дело, за њега сам добио Пулицерову награду. У том делу намера ми је била да афирмишем српски народ, а нарочито да докажем да су и неписмене српске мајке племените, да и оне, попут моје мајке Олимпије, могу одгајити и васпитати српску децу која могу постићи највећа достигнућа у науци и другим областима...

СМРДЉАНОВИЋ: Шта прича, шта лупета овај чича!? Из које је он шеме? Из ког времена је он дошао? Из које мрачне прошлости он долази? Какве српске мајке? Неписмене српске Мајке! Те приче о српским мајкама су инспирација злочина!

ДЕДА: Њујорк, 14. августа 1910. Поштовани Љубо Стојановићу! Јест, ја се заиста интересујем за наше старе споменике, јер кад их видим чини се да сам се приближио самим грудима српске мајке која нас је одгојила. У овакој даљини од свога рода човек се јако зажели свега што га води у додир са својом родбином, а имали штогод лепшег од старословенског слова, и слађе од старе наше историје коју човек види у старим нашим записима и натписима? ...

СМРДЉАНОВИЋ: Ало деда, кулирај бре, какав старословенки, да ти ја пишем на стрословенском. Па ваљда наша деца треба да уче енглески, француски, немачки, шпански да би гледали ТВ новеле...

Деда, као и до сада не чује Смрдљановићку и насипавла своје обраћање Љубомиру Стојановићу.

ДЕДА: Господине Љубо, што се тиче почасног конзуларства о томе ће Вам говорити Г. Ст. Карамата који је био овде и проучио Српске Ствари. Нећу да Вам се замерим и нећу ни да Вас обманем. За сада ја мислим да Вам не треба ни конзул ни комесар. Кад буду овде Српске ствари уређене мало боље онда ћемо ми Вас и

Српске интересе заступати и без титуле и без трошкова од стране Србије. Чувајте новац за чебану. Има већ годину дана од како ја на овој ствари радим и већ сам постигао приличног успеха. У последње време добијам велику помоћ од привредника и од Српске банке у Загребу. Привредни односи Србије са Савезним државама биће нам увек пред очима, о томе немојте никад сумњати.

СМРДЉАНОВИЋ: Yes Dady. Ухваћен си на делу. Требају ти паре за муницију. Опет хоћеш рат, опет хоћеш да шверцујеш оружје и муницију, хоћеш да зарађујеш новац на туђој крви и несрећи...

ДЕДА: Њујорк, 6. марта 1912. Господине Љубомире Стојановићу, “Мило ми је, наравно, да сам постао члан академије, не толико што ми срце тежи за академијама, него зато што је ово Српска Академија. Ја сам био академичар и пре, али нисам био Српски Академичар, а свака тица своје јату тежи. ...

Док Деда ово говори пали се нови сной свейлостии и освейљава Чедомора Кокаиновића. Он говори брзо, рафално, фрфљава, као и Смрдљановићка. Док говори љовремено шмрцка као да ушмркава кокаин.

ЧЕДОМОР: Мисим, бате, деда је академик, јеботе! Српска Академија је творница зла. Она је инспирација злочина, највећи произвођач мрака и усторији... Деда да немаш неког прашка, неку таблету... за главобољу... Знаш ја, разумеш, маторци, академици и попови су највећи дилери, разумеш.

ДЕДА: Господине Љубо, помислите само колико ми јоште времена треба да решим Српско питање у Америци!

Пали се нови сной свейлостии и освейљава Гадана Млаићића. Он говори љромукло, крешијаво као када ѓавран ѓракће.

МЛАТИЋ: Не дај Боже да нам српски лажни научници и самозвани академици решавају српско питање у Америци! Ја сам био у Сједињеним државама, разговаро сам са Холбруком и Бобом Доллом. Када је овај деда био у Америци? Ја то не знам. Тамо га нико није помињао. Ја не знам да он

решава српско питање. Он се лажно представља што је кажњиво по закону!

ДЕДА: Господине Љубо, Ово је врло важно питање, много важније него што ви тамо у Европи замишљате, а замршено је до зла бога. Замршено је зато што овде има велики број полуобразованих српских непоштењака којима је сваки чист и дисциплинован рад трн у оку.

Пали се нови снoј свeјлoсћи и освeјљaвa Ееру Смуковића. Он је видно њијан, ѓовори као да ѓа је oса ујeла за језик, њoврменo шћиуца и њoдриђује. Мало недoсћaје њa да се исћoврaђa. Сада када је освeјљeн и Смуковић јасно је да је Деда у центрy ринђa, а да ѓа oкружују Смрдљaнoвићкa, Млaћић, Кокаинoвић и Смуковић.

СМУКОВИЋ: Чича, еј бре! Из ког си гуња ти изашао? Аман-заман! Испод које си се ти шајкаче измигољио? У које опанке си се покењао? Шта то ти тамо мрсиш у Америци? Није ти ливада Америка! Доње Стрњике! Бреее!

МЛАТИЋ: Слушај, деда, шта ти збори Еро са онога свијета!

ДЕДА: До сада ми је успело за руком да задобијем и одржим неограничено поверење код српског раденика у Америци, и све је до сада сјајно напредовало, али ја сам рад да ствар тако утврдим да је ни сам ђаво не може пореметити ни за мог живота ни после моје смрти.

СМУКОВИЋ: Шта ћеш ти, фосилу, да утврдиш? Много си закаснио. У ствари, код тебе је то увек било млитаво. Зато си се и бавио историјом и мрачном прошлошћу. Ко нема у гаћама има у фишеклији...

ДЕДА: Господине Љубо, Српска би влада добро учинила кад би спремила неколико младих људи за организаторски рад у Америци. Ти људи треба да су вешти у енглеском језику и у теорији американског државног закона. Пре и после трговачка и политичка веза између Америке и српског народа постаће јака и важна. Што је пре с'отим боље. Молим Вас размишљајте мало о овој ствари.

- СМРДЉАНОВИЋ: Склоните овог декицу, пошао је у супермаркет па се изгзбио...
- ЧЕДОМОР: Ми тамо, мислим, имамо малдих колико хоћеш, наша памет је у иностранству, јебига, побегли због скупе кокишке...
(Док љовори, Кокаиновић шмрца)
- МЛАТИЋ: Нећемо ми да шаљемо људе у Америку да им говоре шта да раде, Американци су нама послали саветнике који саветују шта да радимо...
- СМУКОВИЋ: Колко овај метузалем има година?
- МЛАТИЋ: Ценим: између 150 – 250!
- ЧЕДОМОР: Мора да носи памперс пелене!
- СМУКОВИЋ: Личи ми на Лулета и Булета...
- СМРДЉАНОВИЋ: На Ћору, да, да да, он је Ћора, само Ћора има тако сумануте идеје...
- ЧЕДОМОР: Који Ћора, ко ти је, брате, сад тај Ћора?
- СМРДЉАНОВИЋ: Па Ћора је Геџа!
- ЧЕДОМОР: Е, геџовани, па у Србији, један Геџа може да буде академик, а не може један драматург који није написао ни једну драму! Па, мислим, то што драматург Кокаиновић није написао боље је од свега што је Геџа написао! Разумеш, у књижевном и политичком смислу.
- ДЕДА: Српској краљевској академији, Њујорк, 4. јуна 1914. Приложно Вам шаљем упутницу на Дин. 40.000 као прилог за доле означени фонд, а данас сам такођер послао осам групова на Вашу адресу. По приложеном списку ти групови садрже 250 деоница Српске Централне Банке у Сарајеву, 100 деоница Темишварске Српске Штедионице, 50 деоница Српске Банке у Загребу и 50 деоница Црногорске Банке на Цетињу, Те деонице, приложена упутница од дин. 40000,-, а тако исто још сто мојих деоница Српске Банке у Загребу, које се сада налазе у Загребу, пренећу са мога имена на име Српске Краљевске Академије, тако да све постане имовина Академије, а под следећим условима: Новчана вредност тих деоница и приложена упутница да сачињавају сталан фонд, који ће се завати...

- МЛАТИЋ: Сад си се Академиче упецао! Тајни фонд осниваши!
- ЧЕДОМОР: То је злочиначко удруживање у извршењу злочиначког подухвата!
- СМРДЉАНОВИЋ: Сви фондови су злочиначки осим Отвореног фонда. Све српске фондове треба затварати, а отварати Отворене фондове. Да мени Отворени фонд није отворио видике ја бих и даље била српска четникуша у српском националистичком мраку....
- СМУКОВИЋ: Види старкељу, одртаево а не одриче се Велике Србије. Организује олињали Србин акције у Сарајеву, Загребу, Темишвару, Цетињу... српска хегемонија не умире...
- ДЕДА: Српска Краљевска Академија да располаже са приходом овога фонда и то на следећи начин: 1. Да оснује дванаест годишњих награда, свака од дин.100 и 12 годишњих награда, свака од дин.50 за ученике у гимназијама у Скопљу, Штипу, Битољу, Охриду, Прилепу, Приштини, Призрену, Ђаковици, Тетову, Новом Пазару, Пећи и Дебру и то у свакој од тих дванаест гимназија по једну прву и по једну другу награду.
- СМРДЉАНОВИЋ: Овај набраја српске земље као војвода од Вировитице, Карловца, Огулина, Карлобага.
- ЧЕДОМОР: Набраја туђе градове као нарикача. Отима туђе земље, то је помарачена свест! Шта се све неће закувати у простачком српском мозгу. То је српски мрак, то је злочиначка српска свест!
- ДЕДА: Те награде да се дају за најбоље утакмичено положене испите из српског језика и српске повестнице и књижевности, а у истим испитима да се уврсти такођер певање уз гусле ма које од неколико изабраних песама из збирке Вука Стефановића Караџића.
- СМРДЉАНОВИЋ: Каква српска књижевност? Шта измишљаш, деда?
- ЧЕДОМОР: Каква српска повестница, то је лаж, српска историја и српска држава су лаж коју су измислили злочиначки умови!

- СМУКОВИЋ: Жебем ти гусле и гусларе! Набијем на курац онога што одсече дрво јаворово. Нек једе говна дрводеља што је гусле одељао... вашљива епика, црвљиви национализам!
- ДЕДА: Испит ће се одржати кад школске власти у споразуму са Академијом нађу за најподесније, а награде ће се предати на Светог Саве слави у поједниним местима и том ће приликом награђени првом нагрдом отпевати уз гусле једну од народних песама из којих је полагао испит, а награђени другом наградом декламоваће један комад из српске књижевности.
1. Да оснује и издржава шездесет годишњих благодеејања, свако од стотину динара, за сиромашне али вредне и даровите ученике у напред наведених дванаест гимназија и то у свакој поједниној гимназији по пет благочињења.
- СМРДЉАНОВИЋ: Полако деда, ало, одреши мало више кесу. Шта могу данас да урадим са сто динара. Вредни и даровити, попут мене живе данас у Паризу, Лондону, Њујорку. Знаш ли ти, Деда, колко кошта живот у Паризу и Њујорку. Ти решио да даш сто динара... Па мени треба бар 100 али хиљада и то еура!
- ДЕДА: Са овим завештајем ја желим да изразим благодарност мојој матери која је под теретом тешких жртава мене упутила из сеоске школе у вишу варошку школу, ма да сама у свом детињству није никада видела ни сеоске школе, нити је икада имала прилике да изучи вештину писма и књиге. Ја сам уверен да данас има велики број таквих српских матера у новоослобођеним крајевима, па зато ја радо одкидам од мојих уста, да њима мало олакшам терет школовања њихових синова.
- МЛАТИЋ: Моја матера није била сељанка. Ја потичем из угледне грађанске банкарске породице која је гајила коње, правила бакраче и оправљала кишобране. Кинези нам данас узеше посао. Међутим, ја сам постао доктор наука. Немој ти мени

сто динара, Деда, испри се ти са сто хиљада или милион еврића. Ајде, Деда, целензи, бите!

ЧЕДОМОР:

Ма апси то! Мисим, вади сабљу и апси! То је организовани криминал. То су ратни хушкачи и зликовци, бате. Позовите жандаре. Дртину у Сурчин у шахт!

Завеса

ДРУГИ ЧИН

*Деда везан, на ногама куџле. Са *три* *стиране* је зид од *циџала*. Саслушавају га ликови из *пређашњег* чина. Деда их и даље не чује. Говори неким *дружим* људима из неког *другог* времена из неког *другог* *просидора*. Све време се чује *кокодакање*, *кукурукање* и *пијукање* са *оближње* *живинарске* *фарме*.*

- ЧЕДОМОР: Име, презиме, адреса...
- МЛАТИЋ: Адреса, пребивалиште...
- СМУКОВИЋ: Кажу деда, то не боли, па да попијемо нешто!
- ЧЕДОМОР: И да шмркнемо нешто! Еро, као први комуниста Партизанске Далмације, залажи се мало и за наша права!
- СМРДЉАНОВИЋ: Кажу дедице, ево ја ћу све тачно записати...
- СМУКОВИЋ: Имај поверења у нашу писаљку светског угледа...
- СМРДЉАНОВИЋ: Од свега што ти кажеш ја ћу направити драму.
- МЛАТИЋ: Деда, постаћеш светска звезда, твој лик ће играти у 1563 земље!
- СМРДЉАНОВИЋ: Појавићеш се лично на крају представе, свуда ћеш доживети овације!
- ЧЕДОМОР: Све ћеш добити, наместићемо ти тендер за асвалтирање путева, продаћемо ти шећерану за три марке, само реци ја сам националистички смрад, ја сам српски мрак...
- СМУКОВИЋ: 'Ајде, гусларски скоте, угледај се на Деда-Аврама!
- МЛАТИЋ: Само реци па ћемо те сместити на одељење "Хајат" у Централни затвор.
- ЧЕДОМОР: Ја ћу те посећивати ван времена предвиђеног за посете, водићу те у канцеларију управника...
- МЛАТИЋ: Имаћеш у хелији телевизор и грејалицу!
- СМУКОВИЋ: Имаћеш и стаклену флашу од киселе воде "Књаз Милош", само не мој да је набијеш у дупе, к'о Ђорђе Мартиновић, па да оптужиш невине Шиптаре, онаниши на други начин, наћи неког јебача у затвору. Флаша ће ти служити да

запушиш рупу на чувавцу да из ње не излазе пацови...

СМРДЉАНОВИЋ: Ево бележим: Ја сам изумитељ-проналазач српског мрака...

ДЕДА: Јовану Цвијићу, Њу Јорк, 12. септембра 1924. Али да вам кажем једну врло поверљиву истину: Ја сам био у Београду двапут после рата и сваки пут сам се својски заузео да нешто израдим за наш српски народ у њиховим одношајима са Американцима, и обадва пута сам прилично успео.

СМРДЉАНОВИЋ: Изи дедице, не могу да стигнем да запишем...

СМУКОВИЋ: Обрађаш се Цвијићу, скоте, вашљива шајкачо, говнави опанчару, тој сподоби шовинистичкој. Цвијић научник? Тој је један скрибоман земљописачки, манијак, он је инспиратор ратова и злочина... Ти што цртају карте, они су најгори, њих прво треба лустрирати и денацификовати!

СМРДЉАНОВИЋ: Тише, друже Еро, на могу да чујем старкељу...

ДЕДА: Али нажалост, чим сам одпутовао из Београда и пре него што сам стигао у Њујорк изађоше у двама београдским новинама гадни напади на мене. То ме је врло непријатно дирнуло па чак и озлоједило, тако да кад год помислим на будућу посету у Београд мене обузме нека језа. Сад у место да се одлучујем на ту посету с радошћу ја се осећам као човек који се решава да ли да скочи и заплива у леденој води?

(И даље говори одсујно, иследнике и не примећује)

СМУКОВИЋ: Наравно, старкељу, кад си излапео и свашта причаш!

МЛАТИЋ: Београд никоме не прашта!

ЧЕДОМОР: Такви су Београдски студенту, нарочито ми вечити студенти, вечити драматурзи!

СМРДЉАНОВИЋ: Тише господо, не чујем деду! Гласније дедице, да завршимо ово саслушање, хајде молим те, покушај да разумеш жену којој време пролази а удата је за мужа који је 25 година старији... А и

- ове кокошке несносно кокодачу, као да је дан, као да није ноћ, мркли мрак!
- ДЕДА: Пре пет година кад сам био у Београду позове ме једно ђачко удружење на Универзитету да дођем на Универзитет и да одржим једно јавно предавање, и ја се примим позива.
- СМУКОВИЋ: Примео си га, деда, бочно си га цапио! Сад кукуричеш као онај певач са фарме!
- ЧЕДОМОР: Ја сам капо свих студентских удружења!
- ДЕДА: На дан предавања дође ми ректор Универзитета, мој стари пријатељ а сада покојни Ђока Станојевић, и саопшти ми да се спрема међу неким ђацима једна демонстрација против мене, и да би најоље било да ја одустанем од тог предавања. Десило се на моју срећу да сам ја тога дана имао напад од летње болести и тако се предавање није одржало.
- СМУКОВИЋ: Тако ми јебемо, деда!
- МЛАТИЋ: Добро си прошло, срећа твоја да си се разболео, а да си имао још среће могао си и да умреш.
- ЧЕДОМОР: Београдски студенти су увек били против националистичког мрака!
- ДЕДА: Једном Србину кога америкашки ђаци поздрављају са највећим пријатељским расположењем и одушевљењем кад год се покаже ма на ком америкашком универзитету да држи говор жао је и прежао кад доживи у Београду оно што сам ја доживео.
- СМУКОВИЋ: Напушили те студенти, него шта! И у Краљевини су студенти знали шта раде!
- ЧЕДОМОР: Универзитет је увек би левичарски бастион, сваки је студент Кокаиновић.
- ДЕДА: Уважени господине Јоване Цвијићу, особито ми је мило што Вас је Америкашко Географско Друштво наградило са златном медаљом.
- СМУКОВИЋ: Е то лажеш деда, не сери, кеве ти!
- ЧЕДОМОР: Све-све, ал' да неког Цвијића награде Американци, то не могу да верујем. То је највећа

лаж, бате, коју сам чуо у животу. Разумеш. У свим мојим животима, јеботе! Они само могу да награде Весну, Биљану, Борку, Соњу... Чак ни мене нису наградили па морам да ваљам прашак и таблете...

СМРДЉАНОВИЋ: И ја хоћу награду, какав тамо неки Цвијић, ко вам је то, коју драму је он написао, коју невладину организацију је основао?

ДЕДА: Господине Јоване Цвијићу, то сте потпуно за-служили са Вашим дугогодишњим, истрајним и врло успешним радом. Дај боже да још дуго устрајете у тим успесима! Кад се опет видимо разговараћу с вама о једној електричној методи за аутоматско регистровање кретање земљиних слојева. Ако доспем изградићу апарат и послаћу вам га у Београд са упутама како се употребљава.

На ове Дедине речи сви се збохотом смеју.

СМУКОВИЋ: Јеботе, професор Балтазар? Еурека! Еуклека! Еуклека! Стомаклија!

МЛАТИЋ: Срби раде на стују и на батерије...

ЧЕДОМОР: Ма кока, бате, чујеш како квоца! Избаците из главе тај националистички електрицитет, ту географију злочина!

ДЕДА: Ово је писмо већ и предугачко, па за то ћу одмах да га завршим, ма да имам још неколико ствари о којим би Вам могао писати а нарочито о предстојећој Мештровићевој изложби у Америци чији је терет у великој мери спао на моја леђа, па ако не успе онда тешко си га мени.

СМРДЉАНОВИЋ: Баш је сладак дедица, историчар уметности и менаџер у култури...

ЧЕДОМОР: Ко ти је тај Мешковић?

СМУКОВИЋ: Каменорезац бато, јебо је кеву Србима.

МЛАТИЋ: Немојте се шегачити! Мештровић је кипар!

ЧЕДОМОР: Кипар, и он је изнео лову на Кипар?

СМУКОВИЋ: Није он Ципар, он је кипар; клесар

- ЧЕДОМОР: Није битно да ли је клесар или тесар, меритум је да је клепио, мора да нам врати шушку! Тај Мештровић је неки мештар, мешетар...
- МЛАТИЋ: Да он је мештар, мајстор, па су Срби покушали да га својатају и измислили су да су се његови преци презивали Мајсторовићи па су то превели на Мештровићи...
- ЧЕДОМОР: То сам и мислио деда је мајстор за лову у иностранству.
- СМУКОВИЋ: Ма кењај Кокаиновићу! Он је био зидар а деда му је мешао и доносио малтер! Како не знаш ко је кипар Мештровић јебем те у уста наркоманска!
- ДЕДА: Њу Јорк, 24. март, 1925. Господине Цвијићу, ...био сам такође много запослен и са Мештровићевим изложбама.
- ЧЕДОМОР: Па 24. марта је почело бомбардовање...
- СМУКОВИЋ: Тад је онај дркош Слоба почео да нас бомбардује, етнички чисти и спроводи геноцидну политику...
- МЛАТИЋ: Деда ми све више личи на Ђору или је вешто прерушени Цобе!
- ЧЕДОМОР: Ма није Цобе, знам човека, преговарао сам с њим, посећивао га у хелији, чупао му зулуфе...
- ДЕДА: Мештровић је велики уметник али у практичним радовима који су у вези са изложбама он је невешт као мало дете, и ту је требало доста гурања у напред е да би се дошло до успеха. Изложбе су до данас биле доста успешне, али не онако како је то може бити Мештровић очекивао.
- ЧЕДОМОР: Очигледно је да су тај клесар, или тесар, и дедица клесали и тесали географију, историју, злочиначку и геноцидну политику, Брљана, ово да уђе у записник!
- ДЕДА: Мештровић је духовит човек и у његовим радовима показује се велика духовитост. Али у велком његовом одушељењу да изрази једну лепу идеју у дрвету, камену или металу он често жртвује анатомију. Бар такво је мишљење овде.

- Обичним људима који су се научили на класичну скулптуру не допадају се неklasичне форме па ма како била лепа идеја која се крије иза тих форма. То је, укратко речено, први утисак кога су Мештровићеве изложбе учиниле на овај народ у Њу Јорку. Али ипак изложбе су постигле доброг успеха, и мислим да ће укус за Мештровићеву скулптуру постати овде у Америци све јачи и јачи.
- СМУКОВИЋ:** Ово је бре неки опасан шпијун. Чуј ти овај шифрован језик, к'о да је Нушић писао, маму му, трт, трт, трт... Која је ово кењажа!
- ДЕДА:** Ово ће вам писмо предати г. Вид Вуић, који кроз који дан путује за Европу, предаће Вам у исто време и моју књигу коју неки називају аутобиографијом.
- ЧЕДОМОР:** У праву је друг Ера Смуковић! Ово је шифровани драмски језик, то ја знам јер ја сам познати проевропски драмосер, овај драмтург, вечити драматург, који је, који није написао више драма...
- СМУКОВИЋ:** Деда је опасан српски четник, то треба лустрирати!
- ДЕДА:** У ствари она није аутобиографија, него је само један покушај да се докаже да једно српско сељачко дете одгојено од српске неписмене матере има тако исто добру подлогу за даље зидање као ма које американско дете.
- СМУКОВИЋ:** Слушај сад ово: деда је зидар, дунђер, а малопре каже да се бави струјом!?
- МЛАТИЋ:** Шта рече, деда, да си зидао?
- ДЕДА:** Главна ми је намера била да представним американском народу српску сељачку културу и у тој намери, мислим да сам добро успео, јер данас се много говори у Америци о питомости српских сељака и о племенитости српске мајке....
- СМУКОВИЋ:** Пишај, деда, нарочито лепо причају о српском сељаку Клинтон, Боб Дол, Бајден...
- ЧЕДОМОР:** Хилари Клинтон, Кети Мортон, Мортон Абрамовиц...

- СМРДЉАНОВИЋ: Пустите деду нека заврши, баш лепо лупета, баш је духовит? Написаћу страшну националистичку трагикомедију...
- ДЕДА: Књига се сад превађа у Лајпцигу на немачки језик; чујем да се такође да се један италијански издавач заузима за превођење књиге на њихов језик.
- ЧЕДОМОР: Па наравно нацисти и фашисти га преводе. Сад је целом свету јасно ко је творац новог српског нацизма и фашизма!
- СМУКОВИЋ: Падај сило и неправдо, народ ће ти судити!
- ДЕДА: Политичка ситуација у Краљевини С.Х.С. чини ми се да је мало боља него што је била пре шест месеци. Тај тако звани Српско-Хрватски спор увек ме подсећа на нешто што се десило у мојој родитељској кући кад сам био дете. Десило се случајно да нам је један стари циганин био полаженик и при ручку кад смо појели чорбу, кувану говедину са реном, и купус са свињским месом донесе мати на послетку и великог печеног ћурана.
- МЛАТИЋ: Стани деда, не вређај Роме! Нису они Цигани, они су Роми, народ, национална мањина...
- ДЕДА: Циганин који се већ био накључао са чорбом, купсом и месом, погледа на ћурана па онда на мога оца и рече му: "Куме Коста, тог си ћурана требао донети најпре на сто па онда тек оне друге бургије. Бог ти је дао свега, али ти не умеш да располагаеш."
- МЛАТИЋ: Ма забургијам ти га нане, опет ти вређаш Роме на националној основи!
- ДЕДА: Тако ми се чини да је и у вашој Краљевини. Бог вам је дао свега али ви не умете да располагете. Ћуран је печен а ви се још једнако кљукате са свађама о којекаквим ситним бургијама. Ипак сам уверен да ће на крају крајева све бити добро, јер је била Божија намера да Срби, Хрвати, и Словенци буду један народ спојен у једној држави кад је створио Геоморфологију Краљевине С.Х.С. Уједињење које је Бог створио ни највећи ђаволи на свету не могу уништити. Било је много ђавола који су у току од последњих хиљаду година то покушали па нису успели. Неће успети ни ваши политичари.

- СМУКОВИЋ:** Ово је сасвим довољно, деда је непоправљиви српски хегемониста!
- МЛАТИЋ:** И расиста који шири расну и националну нетрпељивост и мржњу!
- ДЕДА:** Српској краљевској академији, 20. април 1936. Главница Задужбине износи 1.000.000 динара и налази се на приплоду код Државне хипотекарне банке. Пошто Банка плаћа мали интерес, годишњи приход ове задужбине износи око 35.000 динара. Међутим када би се ова главница променила у државне хартије од вредности, приход би се знатно повећао, тако да би износио годишње 85.000-90.000 динара. Стога је Председништво Академије одлучило на овоме данашњем скупу да предложи целокупној Академији да одбори да се за цео новац главнице купе државне хартије од вредности.
- ЧЕДОМОР:** Уваћен си на делу. То је дакле лова коју сте муљали ти и онај Мешетаревић што се представља као Кипар. Знам ја те ваше шифре. Сад ту лову са шифре Кипра, то ће рећи Ципар, враћате у земљу у виду хуманитарних фондова. Рекао сам ти да ћете бити ухваћени кад-тад.
- МЛАТИЋ:** Признај деда, шта је теби баба Борка па ћемо ти то узети као олакшавајућу околност. Признај, неће болети!
- СМРДЉАНОВИЋ:** Ситуација је потпуно зрела. То је стварно да отвориш прозор и да кажеш – људи, не може више овако. Морам да организујемо суђење. Ја сам забележила довољно аргумената. Судиће му непристрасан праведан суд. Ја као водећа српска и светска драмска писаљка сасвим сам компетентна да формирам специјални суд. Председник судског већа биће господин Гадан Млатић, доктор чекићарских и ковачко-поткивачких наука. Тужилац ће бити наш угледни, познати драматург светског реномеа, Чедомор Кокаиновић. Адвокат одбране биће Ера Смуковић, комуниста листа Партизанска Далмација... Ја ћу бити судски гласоговорник и записничар.

ТРЕЋИ ЧИН

Судница. Судија др Млајић седи за пулом на постојаменију. Деда је на клупи за оптужене у средњовековним оковима. Осјали из претходног чина су на месима за тужиоца, браниоца и записничара. Публика из оффа реагује на рејлике – одобравањем, одушевљењем или негодовањем.

- МЛАТИЋ: (Луја чекићем)
Конечно да и мој докторат, који сам стекао у време социјалистичког самоуправљања, да дође до пуног изражаја. Мир испразнићу, ковачницу, овај, пардон, чергу, то јест судницу... Оптужени, да ли сте ви Деда?
- СМУКОВИЋ: Не он је Баба!
- ЧЕДОМОР: Приговор, бранилац тера шегу са овим часним судом!
- МЛАТИЋ: Усваја се, Еро Смуковићу, добили сте жути картон!
- СМУКОВИЋ: Нећете ме изненадити чак и ако ми ставите жуту траку око руке. Од часног српског суда све могу очекиват'! Ја нисам ништа река' што би могло бит' увредљиво, јер Срби, набијем им жарач у чмарач, воле Турке, турску музику, турски курац, па и турске речи тако да баба, значи бабо, бабајка...
- МЛАТИЋ: Молим тужиоца, Чедомора Кокаиновића да прочита оптужницу.
- ЧЕДОМОР: Нећу да је читам, ја је знам напамет, могу да је поновим у свако доба дана и ноћи, а с обзиром да у Србији влада мрак, морам да кажем у свако доба ноћи то јест у свако доба мрклог мрака.
- МЛАТИЋ: Тужиоче, изволите!
- ЧЕДОМОР: Деда је један од твораца мрака, непосредни и посредни инспиратор злочина. Он је скривао злочине што је злочин већи од почињеног злочина. Он је тврдио да злочина није било што је такође злочин. Он је оправдавао злочине, он је давао научна образложења за српске злочине. Он је широко верску и националну мржњу. Он

тврди да постоје српски језик и књижевност, српска култура, а то је, као што је познато, злочин сам по себи који се не мора доказовати. Он је монархиста, он је српски академик, он је антикомуниста! Према томе захтевам смртну казну.

МЛАТИЋ: Оптужени, сада морате да се изјасните о оптужници. Одговорите са да или не, да ли се осећате кривим?

Деда ћуиш.

МЛАТИЋ: Да ли желите да се изјасните? Ви не морате да се изјасните, ми ћемо у записник унети да се не осећате кривим. Уосталом шта год ви да кажете ми ћемо у записник ставити оно што је у складу са вашим злочинима!

Деда и даље ћуиш.

МЛАТИЋ: Констатујем да се оптужени изјаснио да није крив! Оптужба позовите првог сведока оптужбе.

ЧЕДОМОР: Сведока злочина има колико хоћете, то је целокупна светска јавност.

МЛАТИЋ: У реду, сада позовите само једног сведока!

ЧЕДОМОР: Па не могу сад, нисам знао да морам да га доведем, молио бих паузу да мало шмркнем или да се рокнем и да позовем сведока.

СМУКОВИЋ: Зајеби, ђанки, паузу, ево ја ћу ти бити сведок!

МЛАТИЋ: Па како ћеш, Смуковићу, да будеш сведок оптужбе и адвокат одбране?

СМУКОВИЋ: Не сери, носоња! Како не схваташ да је то модерно судство. То што сам ја сведок оптужбе и адвокат одбране значи да је суђење двострано, осветљено је и лице и наличје злочина.

МЛАТИЋ: Први сведок оптужбе је Ера Смуковић, прва змија нашег тиска, комуниста листа Партизанска Далмација.

ЧЕДОМОР: Ви сте, господине свједоче, били свједок силовања, зар не? Опишите нам како се то догодило!

- СМУКОВИЋ: Јеби га, нисам им ја држао свећу и заносио муда у кривини, мени су причали како је то било...
- ЧЕДОМОР: Е докурца! Па што ми то ниси рек'о, пизда ти материна пијана, питао бих те нешто друго...
- СМУКОВИЋ: Па рек'о сам ти, маму ти надувану, јебем те у ту фиксну протезу, ал' ти педеру не можеш ништа да запамтиш! Прашак ти је разнео мозак.
- ЧЕДОМОР: Пуши пијандуро, зашта те плаћамо, научи шта значи бити лажни сведок.
- МЛАТИЋ: *(Луја чекићем њо сјолоу)*
Тужиоче, преформулишите питање. Не постављајте сугестивна питања. Питајте господина свједока: Ште сте ви видели док су вам причали шта се догодило?
- СМУКОВИЋ: Часни келнеру!
- МЛАТИЋ: Шта? Да л' ти знаш, 'де се налазиш, јебем те у тај мозак пијани!
- СМУКОВИЋ: Часни судче, свака прича о српском правосућу изгледа као гола зајџбанџија са неизбежним примесама хорора: још кад је на оптуженичкој клупи неко униформисано лице из државотворне Српске Православне Цркве, свеједно да ли се гони због злостављања деце жарачем или префињене педофилске технике увлачења у дупе...
- МЛАТИЋ: Еј, Еро са онога свијета, то си писао у Партизанској Далмацији. Треба да кажеш нешто друго. Имаш ли неки други текст?
- СМУКОВИЋ: Имам. Деда проповеда идеологију по којој све зло "стиже са Запада", у шта се, ваљда, не рачуна педофилија која се по овдашњим манастирима свечано примила и, као фалусна штафета, преноси с мантије на мантију испод које се, обично, ништа не носи; тко, јебига, зна кад ће налетети нова, радознала скупина дечака!
- МЛАТИЋ: Забога, господине свједоче, деда није поп, већ неидентификовани старац, можда је академик, можда је члан Удружења књижевника Србије, или члан Удружења драмских писаца Србије?

- СМУКОВИЋ: Часни судче, часна ријеч, редовни суд је нешто засрао па се суђење поништава, или је случај застарео, или силована деца нису правилно складиштила узорке ДНК из поповске сперме, или није у националном интересу да свештеницима због ситница судимо баш сад кад се свет острвио да нам узме Косово с гуза!
- МЛАТИЋ: Господине свједоче, када, гдје, ко, зашто и како је силовао дјецу, то јест дјечаке?
- СМУКОВИЋ: Махнити свештеник слободан је да по црквеним баштама и даље дечацима показује споловило и да богатом новчаном наградом од 100 динара целива свако храбро дете радознало да пипне млохаву религиозну алатку.
- МЛАТИЋ: И ти си ми, Еро, јак свједок, у пичку материну. Па опет шулапиш оно што си нашврљао у колумни као комуниста, ексклузивни комуниста, Партизанске Далмације! Буди мало прецизнији: откуд ти знаш да је његов, да не кажем шта, да поновим ваше ријечи, господине свједоче: “млохаву религиозну алатку”. Откуд знате да је млохава? Да ли сте је држали у руци?
- СМУКОВИЋ: Јесам, држао сам је у руци!
- МЛАТИЋ: Дакле, и вас је силовао, господине свједоче? Да ли сте га утужили!
- СМУКОВИЋ: Ма није силовао мене него неку дјецу!
- МЛАТИЋ: Дакле ви нисте држали у руци “млохаву религиозну алтку”?
- СМУКОВИЋ: Јесам држао...
- МЛАТИЋ: Објасните како сте држали његову “млохву религиозну алатку”?
- СМУКОВИЋ: Ма држао сам... моју, а не његову, а то ти је исти курац. Курац је курац, млохав је па да ли је поповски или алкохоличарски, дођеш му на исти.
- МЛАТИЋ: Имаш њежник који се топи као сњежник. Смрдљановићка, унесите у записник, свједок нема непосредне доказе да је деда силовао дјечаке млађе од шест година. Господине свједоче, који су ваши посредни докази и сазнања?

СМУКОВИЋ: Па то је његова изјава у истрази да је давао награду од 100 динџи (динџи, цинџи-минџи) “најбољим” ученицима који му “најбоље” гуслају уз курац! Ја, међутим, знам, као што и Брљана зна, шта значи “млохава дипломатска алатка”. Ту не помажу ни вијагра ни цијалис. Ипак, чињеница је да је деци даво по 100 динара. И то одабраној на конкурс. О томе постоје писмени трагови! Ученици који му најбоље гуслају уз...

МЛАТИЋ: Уз гусле, рекао је уз гусле.

СМУКОВИЋ: Уз курац, бре! Ви господине судче, не видите даље од свог носа што је разумљиво с обзиром на његову дужину.

МЛАТИЋ: Слушај Еро, ја бих теби стеро! Кад ти смукнем овим доњим носем, који је дужи од овог горе, викаћеш: Трст је наш, Трст је наш! Одмори се човече, натegni мало из пљоске па заузми позицију бранитеља оптуженог. Кокаиновићу, који ти је следећи свједок?

ЧЕДОМОР: Наша угледна и светска драмска писаљка Брљана Смрдљановић.

Смрдљановићка одмах скаче, сџаје на месџо за сведока и одмах ѝрича, без џиџања.

СМРДЉАНОВИЋ: Разлика између проевропских снага и ових назаднака је у неколико процената у корист нас и нама једноставно мора да се пружи нека врста подршке – иначе потонуће Србија. Млеко у Србији кошта 20 одсто више него у Немачкој, чоколада и кока кола коштају 30 одсто више него у Немачкој, а то је због тога што овде постоји монопол. Споразум о придруживању и улазак у Европску унију укида монополско право великих трговачких ланаца, што значи да радник више неће плаћати млеко скупље него Немац.

МЛАТИЋ: По вашим непосредним сазнањима деда је монополиста на спском тржишту млека и кока коле?

СМРДЉАНОВИЋ: Када погледаш ромску децу у овој земљи, у 80 одсто случајева уписују их у специјалне школе,

зашто? Зато што да би се уписали у предшколске установе, траже им да су родитељи запослени, родитељи ромске деце у највећем броју случајева нису запослени.

МЛАТИЋ: Е то су прави аргументи. То је суштина проблема. Наставите, молим вас!

СМРДЉАНОВИЋ: Деца не могу да иду у предшколску установу, не знају добро српски, стрпају их у специјалне школе. И никада се неће запослити и то је затворени круг, та су деца дискриминисана овде, у овом граду где смо ми дали пре две недеље титулу почасног грађанина Нелсону Мендели, борцу против расизма.

МЛАТИЋ: Тачно, Роми су у Србији у горем положају него што су били црнци у Јужној Африци за време апартејда!

СМРДЉАНОВИЋ: У држави у којој је расизам институционализован, у којој су ромска деца третирана горе него црнци у Јужној Африци тада. Еј бре, родиш дете и бациш га у ђубре и тај и такав град слави Нелсона Менделу и борбу против расизма и прича ти о отвореном граду, о европским интеграцијама, а шиканира једну групацију од готово 700.000 становника у овој земљи.

МЛАТИЋ: Ви сте Смрдљановићка већ заслужили титулу почасног грађанина насеља испод београдске Газеле!

СМРДЉАНОВИЋ: Бре, немамо аутобусе да могу инвалиди да уђу, немаш ниједан јавни тоалет где може инвалид да уђе, значи, осуђен је да се упиша у гаће на улици. Значи, имаш људе који се бусају у Косово, а у ствари муљају, тргују и крију се пред правосудним органима или говоре о кредитима, па доделим себи стан од државних пара у својој предизборној кампањи.

МЛАТИЋ: Тачно, деда је давао награду онима што гуде уз гусле, или ускурац, што би рекао Еро са онога свијета, Еро Смуковић, а инвалидима није дао ништа. Такви су сви косовски барјактари!

СМРДЉАНОВИЋ: Значи, они се обраћају и одговарајућем слоју становништва. А ако си непокретан, упишај се у гаће на улици, баш ме брига за тебе. Тај ступањ несолидарности је успоставила власт. Погледај положај геј људи. Еј, не долазе нам овде на Песму Евровизије, сви ћемо да певамо и да вртимо задњице уз најгејчарскију параду која постоји у свемиру и та наша субкриминална култура и, да употребим и ту реч за коју ме сад сви јуре, цибери, су заправо обучени као да су на геј паради у Берлину, сви, тако се облаче, то им је део њиховог стила. Е, ти исти људи су спремни да шибају неке клинце који би дошли овде да певају и врте гузицом уз Песму Евровизије и због тога се Београд брука и не може овде да прими поштоваоце Еуросонга. Човече, ми не дамо ни Еуросонг да се овде одржи како треба да се одржи.

СМУКОВИЋ: Наставио је да ради оно што највише воли: да пенисом целива српске дечаке млађе од шест година.

ЧЕДОМОР: Главна одговорност, брате, за избијање ратова, разумеш, на крајем 90-их година 20. века почива на Србији, разумеш брате, на њеним војним и полицијским структурама, њеној политичкој и културној елити те, у крајњој линији, на грађанима Србије који су ту политику јасно подржавали било прећутно одобравали.

СМРДЉАНОВИЋ: Да је у школској лектури била књига Емира Суљагића *Разгледница из ѓроба*, човека који је преживео Сребреницу, а његови нису, деца да су то читала у петом разреду као обавезну лектуру и причали о томе са наставницом, како си ти то доживео, не би било детета које би на стадиону са 16 година викало Нож, жица, Сребреница, не би било детета које би викало Убиј, закољи, да Шиптар не постоји, не би.

СМУКОВИЋ: Колико дечака деда треба да попрска светом сперматоизоидном водицом да би неки овдашњи Суд одлучио да ово чудовиште ваља бацити на дугогодишњу робију?

ЧЕДОМОР: Косово је фактички независно, Војводина мора да буде слободна, потребна је еманципација жена, слободни медији, суочавања са прошлошћу и лустрација!

СМРДЉАНОВИЋ: Ја се страшно бојим свега и све ме паралише и онда имам тај неки други импулс - јуриш, јунаци и онда трчим према опасности. Не умем другачије да функционишем.

Млађић млађи чекићем по судијском њункћу, не може да уђиша буку.

МЛАТИЋ: Господо, тишина, тишина, испрзнићу судницу и пустићу деду на слободу.

На њомен да ће деду њусијићи на слободу сви се уђишају.

МЛАТИЋ: Само писните, па ћу њега ослободити, а вас осудити.

Завеса

ЗАЧИН

Сцена као у III чину, једино судија није на свом месту. Сви седе само Смрдљановићка стоји.

СМРДЉАНОВИЋ: Устаните!

Сви устају, улази судија Млајић. Луја чекићем по пулићу.

МЛАТИЋ: Судско вијеће је темљно проучило спис и закључило да је деда крив по свим тачкама оптужнице. Нисмо утврдили олакотне околности. Суд са жаљењем жали што не постоји смртна казна, једом ти министра правде и скупшину што су написали и усвојили овако либералан закон. Деда је осуђен максималном казном, на 40 година робије које ће издржавати у шахту у Сурчину. Молим судског записничара и спикера, писаљку Брљану Србљановић да прочита обрзложење!

СМРДЉАНОВИЋ: Непобитно је утврђено да је деда инспиратор и произвођач српске мрачне прошлости и мрачне садашњости. Он је планирао злочин, подстицао друге на злочин, знао је за злочин а није га спречио, скривао је злочине које су Срби вековима чинили, тврдио је да злочина није било. Он је као и сви српски националисти злочиначку политику прогласио борбом за слободу. Он је члан злочиначког удружења. Суд је имао у виду да није могућа изградња демократског, отвореног и праведног друштва у Србији без суочавања са злочинима у прошлости, укључујући нарочито геноцид извршен на подручју заштићене енклаве Сребреница; деда ће морати да плати репарацију Босни и Херцеговини. С обзиром да је творац наше мрачне прошлости нека 40 година проведе у мраку тамнице, а најбоље би било да га поједе мрак, српски мрак који је целог живота инспирисао и стварао.

МЛАТИЋ: Осуђени имате ли последњу жељу?

ДЕДА: Имам!

МЛАТИЋ: Коначно си проговорио!

- СМУКОВИЋ: Пропевала је птичица!
- ЧЕДОМОР: Проговорио си али касно.
- СМРДЉАНОВИЋ: Упрскао си ствар на крају, драма је тако лепо текла!
- ДЕДА: Господо, ја сам Михајло Пупин, Американац српског порекла.
- МЛАТИЋ: У Сунце ти јебем осудио сам америчког грађанина, јебаће ми матер Американци. Мораћу да поништим пресуду. Деда да ли изјављујеш жалбу?
- СМУКОВИЋ: Ко га јебе што је Американац. Што је ћутао до сада? А и није прави Амер, он је српског порекла! Српска цукела!
- ЧЕДОМОР: Он је српски националиста и злочинац и ми не можемо раскрстити са злочиначком прошлошћу ако са таквима не рашчистимо по кратком поступку.
- СМРДЉАНОВИЋ: Какав је ово обрт, каква је ово катарза. Да ли сте ви, дедице, члан фонда за отоворено српство?
- ДЕДА: Ја сам рођен у Идвору, селу у Банату. Средином 19. века војвођански Срби су неговали култ Светог Саве и Краљевића Марка. Тако је било и у мојој породици. Због национализма су ме као средњошколца из Панчева склонили у Праг. Али у Прагу је било жариште пансловенског национализма. Годину дана сам се тамо бави политиком и ништа нисам учио. Зато сам отишао у Америку. Три месеца сам пловио на палуби шибан ветром, таласима, кишом. Издржао сам само зато што сам био млад, здрав и снажан. Када сам дошао у Њујоршку луку имао сам само толико новца да купим једно парче пите са шљивама. Дао сам једини новац и добио парче пите у којој су уместо шљива биле само коштице. Ту лекцију сам добро научио, одмах сам схватио шта је Америка. Та лекција ми је помогла да будем успешан у животу. А њега сам посветио љубави према науци, новој отаџбини, српском народу и према човечанству за чију сам

будућност нешто жело да учиним. Само је мој један проналазак, Пупинови калемови, донео америчкој држави уштеду од 20 милиона долара. За време Првог светског рата, председник Вудро Вилсон поверио ми је да будем на челу тима који је измислио сонар, уређај за откривање подморница...

МЛАТИЋ: Господине Пупине, реците да вам је последња жеља да Вас ослободим и ја ћу вас као америчког грађанина одмах ослободити!

ДЕДА: Не, не желим да ме ослободите. Кад видим какви сте, није ми ни до српства ни до светлости. Ја сам научну каријеру посветио одговору на питање: шта је светлост. Сада хоћу да нестанем у мраку српске будућности!

Светло се гаси, после 5 секунди се пали рефлектор, на Пушиновом месту, на оштруженичкој клупи је дружи сараи,

ДЕДА 2: Ако будем имао среће да остварим барем неке од својих идеја, то ће бити добротинство за цело човечанство. Ако се те моје наде испуне, најслађа мисао биће ми та да је то дело једног Србина. Ја сам, као што видите и чујете, остао Србин и преко мора, где се испитивањима бавим. То исто треба да будете и ви и да својим знањем и радом подижете славу српства у свету. Поносан сам што сам потекао из земљорадничког витешког народа, који је у непрестаној љутој борби за своје идеале и европску културу задужио Европу и свуда заслужио част и поштовање читавог света, нарочито велике Америке. А ко сам ја? Никола Тесла!

Када Тесла изговори свој монолоџ Смрдљановићка, Кокаиновић, Млајић и Смуковћ окрећу леђа публици, клањају се иако ишито гузице показују публици, окрећу се, скидају маске и немају лица. Светла се гасе.

Завеса.

Док публика излази из off-а се чује Смрдљановићкин крешијави, хистерични глас.

СМРДЉАНОВИЋ: Ако сте крајем деведесетих били писац/педер, писац/рејвер, писац/Србин, писац/вегетаријанац или представник неке друге маргиналне или бизарне групе, одмах сте имали већу шансу да budete примјећени! Кад сам почињала писати, нисам ништа знала о новој еуропској драми. У тренутку кад се почело причати о новој еуропској драми, играли су се сви комади баш свих, под увјетом да су имали мање од 30 година, и да су припадници неке мањинске групе, точније неке озлоглашене групе, дакле педери, вегетаријанци, Срби... Вал нове еуропске драме доживио је врхунац крајем деведесетих година, у вријеме кад пишем Супермаркет по наруџби Thomasa Ostermeiera, и заправо доста под његовим инструкцијама. У принципу, сурадња с Ostermeierом ти затвори пуно врата јер је он револуционар у свађи с пола свијета, па ако припадаш његовом клану, онда те мрзи часопис Theater Heute, цијели источни Берлин и тако даље. Ostermeier се у међувремену окренуо класицима и више га не занимају сувремене текстови. Пишем веома искрено, обично у даху, у нападу паничне храбрости и стидим се касније суочити с тиме. Патриотизам значи преузети одговорност у најкритичнијим политичким тренуцима за једну државу и никада не лагати сопствене грађане. За мене би, у овом тренутку, врхунски патриотски акт био објављивање истине о неминовној будућности Косова, о његовој будућој раздвојености од Србије. Патриотизам је упорна изградња новог, модерног друштва, друштва социјалне правде, праведног економског развитка, европских интеграција, очишћења и самосуочавање са прошлошћу! Патриотизам је лустрација, денацификација!

Ова драма нема краја јер је српски мрак бескрајан.